

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износ: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за благајника четврте класе Министарства Унутрашњих Дела — с годишњом платом од четири хиљаде динара — Живка Срећковића, окружног благајника у пенсији.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. априла 1911. године у Београду.

РАСПИС

свима окружним начелствима, Управи града Београда, Управи опште државне болнице, Управи болнице за душевне болести

На Циганима скитачима у околини Шапца појавила се заразна болест велике богиње.

Строге мере предохране, које је начелство округа подринског одмах предузело, нису успеле да заразу локализују, већ постоји опасност да се ова опасна болест разнесе по целој Србији.

Посматрањем у овој прилици, као и у ранијим годинама, утврђено је, да заразу великих богиња по Србији разносе поглавито Цигани скитачи.

Са ових разлога, а у циљу заштите народнога здравља, ослањајући се на члан 20., 21. и 33. закона о уређењу санитарне струке и о чувању народног здравља, наређујем:

а. Сви Цигани скитачи, у целој Србији, морају се одмах ревакцинисати у месту где се нађу.

Ревакцинацију ових Цигана треба завршити најдаље до 1. јуна ове године.

Ако се, после 1. јуна ове год. нађе у Србији који Циганин скитач неревакцинисан, да се казни са пет дана затвора и за време издржавања затвора ревакцинише.

Препоручује се свима властима и лекарима да ову наредбу тачно и строго примењују, јер остоји озбиљна опасност да се зараза великих богиња разнесе по целој Србији.

С.Бр. 4279.

17. априла 1911. год.

у Београду.

Заступник
Министра унутрашњих дела,
Министар финансија,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу марту 1911. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца марта ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	27
2. Детоубиства	10
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	25
5. Разбојништва	10
6. Тешких телесних повреда	14
7. Палевина	44
8. Опасних крађа	110
9. Злоамерних поништаја туђих ствари	13 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	24	или 91.4%
Детоубиства	9	» 90 %
Нехотичних убиства	3	» 100 %
Покушаја убиства	24	» 96 %
Разбојништва	8	» 80 %
Тешких тел. повреда	14	» 100 %
Палевина	3	» 6.8%
Опасних крађа	44	» 40 %
Злоамер. поништаја туђих ствари	4	» 30.7%

¹⁾ У марту месецу 1910. г. дела ових било је:

1. Убиства	36
2. Детоубиства	7
3. Нехотичних убиства	—
4. Покушаја убиства	42
5. Разбојништва	7
6. Синовања	5

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (19), затим помоћу *оштрог оруђа* (4), *туџог* (3) и *дављењем* (1).

Узроци њиховом извршењу леже: у *међусобној свађи* за 16 случајева, у *освети* за 2, у *љубомори* за 1, у *кријумчарењу* 1 и за *седам* случајева узроци су *непознати*.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу јабланичком 3, у срезу јасеничком округа крагујевачког 2, у срезу сврљинском 2, у срезу прокупачком 2, и по 1 у срезovima: колубарском округа београдског, крагујевачком, крајинском, кључком (непронађено), деспотовачком, параћинском, посаво-тамнавском, азбуковачком, хомољском, пожаревачком, звишком (непронађено), подунавском, тимочком, пожешком, жичком (непронађено), драгачевском и у варошима: Крушевцу и Београду.

Детоубиства су извршена: у срезу златиборском 2 и по 1 у срезovima: пчињском, трстеничком, деспотовачком, бањском, поцерском, моравском округа пожаревачког, зајечарском и у вароши Ваљеву (непронађено).

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезovima: деспотовачком, моравском округа пожаревачког и у вароши Пожаревцу.

Покушаји убиства извршени су: у срезу лесковачком 3, у срезу звишком 2, у срезу прокупачком 2, у срезу добричком 2, и по 1 у срезovima: посавском округа ваљевског, колубарском округа ваљевског, јабланичком, масуричком, јасеничком округа крагујевачког (непронађен), лепеничком, неготинском, кључком, деспотовачком, мацванском, азбуковачком, моравском округа пожаревачког, пожаревачком, љубињском, подунавском и ариљском.

Сва ова дела извршена су већином у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу лесковачком 2, у срезу жичком 2 и по 1

7. Тешких телесних повреда	9
8. Палевина	107
9. Опасних крађа	177
10. Злоамерних поништаја туђих ствари	27

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

у срезовима: јабланичком (непронађено), неготинском, ресавском (непронађено), таковском, драгачевском и у вароши Ћуприји.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу подунавском 2 и по 1 у срезовима: ваљевском, власотиначком, крагујевачком, расинском, лужничком, мачванском, јасеничком округа смедеревског, бољевачком, моравичком, трнавском и у варошима: Ужичу и Београду.

Палеvine су извршене: у срезу грочанском 3 (1 пронађена), у срезу сврљичком 3, у срезу хомољском 3, у срезу посавском округа београдског 2, у срезу пчињском 2, у срезу параћинском 2, у срезу рамском 2, у срезу звишском 2, у срезу орашком 2, у срезу зајечарском 2, у срезу бољевачком 2, у срезу прокулачком 2, и по 1 у срезовима: колубарском округа ваљевског, јабланичком, грузанском, крајинском, ресавском, левачком (пронађена), алексиначком, бањском, лужничком, нишавском, белопаљаначком, моравском округа пожаревачког (пронађена), млавском, заглавском, добричком и у варошима: Ћуприји и Пироту.

Вредност свих ових палевина износи око 58.300 динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду 7 (3 пронађене), у срезу лужничком 6 (2 пронађене), у срезу мачванском 4 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 4 (2 пронађене), у срезу ариљском 4, у срезу жичком 4, у срезу посавском округа београдског 3 (2 пронађене), у срезу трстеничком 3 (1 пронађена), у срезу деспотовачком 3 (2 пронађене), у срезу алексиначком 3 (2 пронађене), у срезу азбуковачком 3 (1 пронађена), у срезу млавском 3 (2 пронађене), у срезу орашком 3 (2 пронађене), у срезу зајечарском 3 (2 пронађене), у срезу врачарском 2 (обе пронађене), у срезу грочанском 2 (1 пронађена), у срезу ваљевском 2 (1 пронађена), у срезу подгорском 2, у срезу пчињском 2 (1 пронађена), у срезу лепеничком 2 (1 пронађена), у срезу грузанском 2 у срезу брзопаланачком 2, у срезу кључком 2, у срезу жудском 2 (обе пронађене), у срезу параћинском 2 (1 пронађена), у срезу ресавском 2, у вароши Шапцу 2, у срезу поцерском 2, у срезу моравском округа пожаревачког 2, у срезу хомољском 2, у срезу звишском 2 (обе пронађене), у вароши Зајечару 2 и по 1 у срезовима: колубарском округа ваљевског, лесковачком (пронађена), јасеничком округа крагујевачког, крагујевачком (пронађена), неготинском, крајинском (пронађена), поречком (пронађена), ражањском (пронађена), бличком, левачком (пронађена), бањском (пронађена), посаво-тамнавском (пронађена), голуначком, таковском, подунавском, тимочком (пронађена), рачанском (пронађена), црногорском, студеничком, драгачевском и у вароши Неготину (пронађена).

Вредност ових крађа износи око 17.900 динара.

Злоамерни поништај туђих ствари извршени су: у срезу ражањском 2, у срезу зајечарском 2, и по 1, у срез-

овима: посавском округа београдског, лесковачком (пронађен), лужничком, посаво-тамнавском, орашком (пронађен), добричком, косаничком и у варошима: Ваљеву (пронађена) и Београду (пронађен). Вредност уништених ствари износи око 2.300 динара.

Поред изложених дела извршено је у току месеца марта ове године у Србији и 17 самоубиства и то: у срезу моравском округа пожаревачког 2, у срезу рачанском 2, у срезу моравичком 2 и по 1 у срезовима: посавском округа ваљевског, тамнавском, копаоничком, алексиначком, нишком, нишавском, мачванском, рамском, млавском, добричком и студеничком.

Ова самоубиства извршена су: *ватреним оружјем* 6, *вешањем* 5, *дављењем у води* 3, *тровањем* 2 и *оштрим орђем* 1, узроци њиховом извршењу леже: у *болести* за 3 случаја, у *душевном растројству* за 3, у *страху од казне* за 3, у *рђавом домаћем животу* за 1, у *ишанству* за 1, и за *шест* случајева узроци су *непознати*.

Покушаји самоубиства извршени су у вароши Пожаревцу и Београду *тровањем и оштрим оруђем*, а узроци су њиховом извршењу *љубав и рђав домаћи живот*.

Општи преглед до сад изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У Г И	Убиства	Детубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојничтва	Силовања	Тешке телесне повреде	Палеvine	Опасне крађе	Злоамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	—	—	—	—	—	—	5	7	1	—	—
2	« ваљевски	—	1	—	2	—	—	1	1	5	1	2	—
3	« врањски	3	1	—	5	3	—	1	3	3	1	—	—
4	« крагујевачки	3	—	—	2	—	—	1	1	6	—	—	—
5	« крајински	2	—	—	2	1	—	—	1	8	—	—	—
6	« крушевачки	1	1	—	—	—	—	—	—	6	2	1	—
7	« моравски	2	1	1	1	2	—	—	5	9	—	—	—
8	« нишки	2	1	—	—	—	—	—	5	4	—	2	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	1	4	6	1	1	—
10	« подрински	2	1	—	2	—	—	1	—	12	1	1	—
11	« пожаревачки	3	1	2	4	—	—	—	9	14	—	4	1
12	« руднички	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—
13	« смедеревски	1	—	—	1	—	—	3	2	4	1	—	—
14	« тимочки	1	1	—	—	—	—	1	5	6	2	—	—
15	« топланички	2	—	—	4	—	—	—	3	—	2	1	—
16	« ужички	1	2	—	1	—	—	1	—	6	—	2	—
17	« чачански	2	—	—	3	—	—	2	—	6	—	3	—
18	Управе града Београда	1	—	—	—	—	—	1	—	7	1	—	1
	Свега:	27	10	3	25	10	—	14	44	110	13	17	2

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 26. априла 1911. године АБр. 810, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од

Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

§ 9. Псевдо - увреда одн. клевета.

Binding наводи неколико случајева т. зв. *псевдо-увреда* одн. *клевета* (*Pseudo-Beleidigungen*), т. ј. изјава, које према његовом појму увреде и клевете нису увреде и клевете у кривично-правном смислу, али које онај против кога су управљене, може осећати као увреде одн. клевете. Постоје, вели, псевдо-увреде и клевете:¹⁾

¹⁾ 144/145.

а) »Кад неко пориче другоме *телесна, душевна и естетичка* *преимућства*, дакле кад даје суд о недостатку лепоте човека или појединих делова, о здрављу или болести (по правилу друкчије приписивању сифилиса), о телесној и душевној слабости. Јер част је срећом потпуно независна од лепоте и обдарености«.

б) »Кад неко *туђе телесне, естетичке или душевне недостатке* *искоришћава* или *измишља*, да би њиховог *притежаоца* *изложио подсмеху, ругању, јавном причању*, као карикатурама, имитацијама, прерушавањима, иронијама. Човек од највеће части може бити комична личност«.

в) »Кад неко *да суров, праведан или неправедан суд о туђим духовним уметничким или индустријским делима* или *о туђој способности за уста*, као кад означи извесну књигу као бесмислену, извесну судску пресуду као неправедну, извесан говор као говор, који може држати и

један оштар, кад за извесног чиновника каже, да није за његову службу, у колико се прекор, као прекор блудног рада, не приближује сувише моралном или правном интегритету. Овде спада и прекор, да извесан трговац не може испуњавати своје обавезе, у колико се при томе не рефлектира на вино произвођење неспособности за плаћање¹.

г) »Кад ко коме пребацује сујету, нацијеност или гордост. Ако су ово махне, познати себе сама је најтежа ствар, и многи частан човек има оне слабости«.

д) »Ко другоме пориче какву велику заслугу, као Краљу Вилхелму и Бизмарку заслугу за оснивање царства, Роберту Мајеру заслугу за откриће закона о одржању снаге. Немати какву велику част, не значи бити нечастан«.

ђ) »Ко другом кори, што није извршио какво кривично дело, што н. пр. није неког увредиона избатнао или на двобој позвао, па ма му приписивао печасне побуде за процуштање да ово учини«.

е) »Ко према другоме манифестује само недостатак наклоности и у толико малог уважавања. Мржња не пита за част, па можда баш њу мрзи; неучтивост може неког јако заболети; али ко не поздравља познаника, ко му не понуди столицу, или га не пусти да први изиђе, пориче тиме можда своје образовање, али не туђу част«.

Видело се је раније, да *Binding* схвата част искључиво као правну и моралну вредност, и да је то нетачно. Зато је његово набрајање псевдо-увреда одн. клевета неосновано, у колико се у појединим од наведених случајева напада друга која врста части, као н. пр. у случајевима наведеним под б. Ту постоји, не псевдо-увреда одн. клевета, већ права увреда или клевета. Псевдо-увреде одн. клевете биће *de lege lata* само онда, кад изјава није управљена ни против једне врсте части, које наш законодавац заштићује од увреде и клевете. Тако било би према нашем Казненом Законику *исевдо-клевете*, кад би А казао лицу Б да пати од гонорее, ма да би то могла бити права увреда.

§ 10. Врсте увреде и клевете.

§ 1. Проста и јавна увреда и клевета.

У § 210. К. З. се разликују *јавна* и *проста* клевета (опадање), а у § 213. К. З. *јавна* и *проста* увреда. Појам *јавности* клевете дат је у § 210, и то исто важи и за јавност увреде. »Јавно је опадање онда, вели се у § 210. ал. 3., ако се то догодило на јавном месту или у јавним скупштинама, или средством печатње, ликова и образа, распрострањавањем или излагањем таквих на јавним свима приступним местима«. Као што се види, клевета (а то важи и за увреду) је јавна:

1^о Кад се је догодила на јавном месту. Према једном схватању, заступљеном у француској књижевности и јуриспруденцији, јавно је оно место, које је сваком приступачно без или са извесним ограничењем (н. пр. захтевање улазница) као

н. пр. кафане, позоришта¹). Али ово схватање јавности једног места има апсурдне последице, те се не може усвојити. Тако било би при оваком схватању јавне увреде, кад би А у механи шануо на ухо лицу Б нешто за овога увредљиво, или кад би само њих двоје били у механи (кафеџија и један гост). Зато је потребно захтевати за јавност места поред приступачности истога свакоме и могућност, да неком трећем изјава непосредно до знања дође, и ако се у ствари ово није догодило²). Ове ће пак могућности бити онда, кад је изјави био присутан и неко трећи, и кад је она гласно саопштена.

Немачки законодавац (§§ 186 и 187) не употребљава израз »јавно место«, већ: »ако је јавно («öffentlich») извршена...« Узима се пак од претежно заступљеног мишљења, да је увреда одн. клевета онда јавно извршена, кад је изјава могла непосредно доћи до знања једном индивидуално неодређеном већем кругу лица без обзира на то, да ли је место изјаве јавно или не³). Противност већем, индивидуално неодређеном кругу лица је, вели *Frank*, круг лица, који се одржава личним односима. Неки међутим захтевају, да је изјава *заиста* дошла до знања већем, индивидуално неодређеном кругу лица.

Разлика између нашег и немачког законодавца види се најбоље онда, кад су увреда и клевета садржане у једној отвореној дописној карти. Према нашем Казненом Законику оне нису јавне, док према немачком јесу⁴), пошто он не захтева за јавност увреде и клевете јавност места.

2^о Кад се је догодила у јавној скупштини. Скупштина је онда јавна, кад је свима приступачна, било без, било са извесним ограничењем, захтевањем н. пр. чланске карте⁵). Равнодушно је за појам јавности скупштине, да ли се она држи на већ по себи јавном месту или не.

3^о Кад се је догодила »средством печатње, ликова или образа, распрострањавањем или излагањем таквих на јавним свима приступним местима«.

а) »Средством печатње« значи средством штампаних списа. На тај начин распрострањавањем и излагањем нештампаних писмена, н. пр. литографисаних састава, не би се могла извршити јавна увреда одн. клевета, што је сасвим необјашњиво. Као што је још *Ценић* приметио, овај апсурд потиче отуда, што је наш законодавац рђаво превео § 152. ал. 2. пруског Казненог Законика, у коме се вели »Schrift«, т. ј. писмено у опште, било оно штампано или не⁶). Клевета одн. увреда извршене распрострањавањем или излагањем »печатње« спадају наравно под чл. 22. зак. о шт.

»Лик« је превод немачког израза »Abbildung« из § 152. пруског к. з., а »образ« је рђав превод израза »Darstellung« (пред-

стављање) из истог §-а. Тако као образ се имају сматрати кинематографски снимци, кикови итд. »Образ«, представљање, обухвата и лик, те је било излишно употребити и овај израз¹).

б) Распрострањавање је свака делатност, којим се и *садржина* и *сустанција* штампаног писмена, лика итд. *чине приступачним већем кругу лица*²). Према томе читање пред публиком писмена итд. не би се могло сматрати као распрострањавање.

Овај круг лица не мора бити индивидуално неодређен и неограничен³). Према *v. Liszt*-у међутим треба да се садржина и сустанција у питању учине приступачним *публици*, дакле индивидуално неодређеном и неограниченом кругу лица⁴).

Колики треба да је круг лица, фактичко је питање, т. ј. оно се има решити према конкретним околностима. Но чињење приступачним само једном или неколицини лица не би било довољно за појам распрострањавања⁵). Неки сматрају ово за довољно⁶). Немачки *Reichsgericht* усваја ово мишљење, али под условом, да пошиљалац има намеру, да се садржина и сустанција учине приступачним већем кругу лица⁷). Ово је очигледно нетачно. Један објективан појам, као што је распрострањавање не може зависити од једног субјективног појма, као што је намера. Сем тога онда се не би могао разликовати почетак распрострањавања од свршетка⁸). И само предавање на пошту било би свршено распрострањавање. Овако узима и *Kohler*⁹).

Ако се сустанција и садржина *поверљиво* учине приступачним, распрострањавање ипак постоји.

в) *Излагање* је свака делатност, којом се *садржина* (а не и *сустанција* као код распрострањавања) чини приступачним већем кругу лица. Тако то би био случај, кад би А ставио у излогу своје радње један лик.

Пруски § 152. (као и немачки §§ 186. и 187.) употребљава поред »излагати« («Ausstellen») и израз »прилепљивати« («Anschlagen»). Ово означава сваку механичку делатност, којом се сустанција штампаног, писмена, лика итд. доводи у везу с једним чврстим предметом као њеним носиоцем, и на тај начин садржина постаје приступачном већем кругу лица¹⁰). Тако ово би био случај, кад би се средством туткала једно писмено учврстило за извесну таблу. Но излагање у ствари обухвата и прилепљивање, те је нарочито помињање овог израза излишно. Прилепљивање је само једна врста изла-

1) Тако *Olshausen* § 41, 3, *Binding* 215.

2) Уп. *Frank* § 110. II 2 а.

3) Уп. *Frank* § 110. II 2 а, *Olshausen* § 110, 10, *Meyer-Altfeld* 637.

4) § 109 II 1.

5) Уп. *Frank* § 110. II 2 а, *Olshausen* § 110, 10.

6) *Kohler* 274, *Hälschner* 2 193.

7) *Olshausen* § 110, 10 б.

8) *Olshausen* § 10, 10 б.

9) 274.

10) *Olshausen* § 110, 12.

1) *B. Geldammer Materialien* § 152.

2) Тако *Oppenhof Kommentar zum preussischem Strafgesetzbuch* § 152, 4. В. и *Ценић* 625.

3) *B. Frank* § 110. II 1 а.

4) *B. Lilienthal* 400.

5) Уп. *Oppenhof* § 152, 3.

6) 625.

ста, јер оно што је прилепљено, уједно је изложено.

У § 210. ал. 2. се вели за излагање, да се оно треба да изврши „на јавним свим приступним местима“. Овај додаток је излишан, јер као што се је из дефиниције излагања видело, ова околност је елемент појма излагања. Једно писмено, лик, образ је тек онда изложен, кад се налази на каквом јавном месту, т. ј. месту свима приступачном.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(СВРШЕТАК)

С друге стране може бити случајева у којима се виновник ни мало не може окривљивати за незнање противправности своје радње и он с тога мора искључивати казну. Било би непрактично постављати у закону општа правила за разликовање конкретних случајева. Стога ће се практичне потребе најбоље задовољити ако се остави широко поље судском слободном процењивању.

Нетачно је тврдити како свако има могућности да се упозна са публикованим законом, и кад он то не чини крив је. Хипел са свим правилно вели: „Који би то криминалист могао данас тврдити да он зна све одредбе наших казених закона, и да их се свакога момента може сетити? За цело ни један. А коме није познато да баш судови у многобројним случајевима и поред познавања закона различито мисле о томе: да ли је једна радња кажњива или није? А ланк треба увек да је крив кад закон није знао, или га је рђаво разумео!“ (Voratz 588., пр. 1.)

Исто је тако погрешно тврђење како би закон повлађивао небрижљиве и необразоване кад би се при кажњењу на то базирао, а не би им уписао у кривицу што се нису постарали да се информишу о правном карактеру наумљене радње. На сваки начин оправдано је тражити да одговорност различита буде према ступњевима образованости. Јер, друштво пре но што некога казни зато што је необразован, мора поставити себи питање: да ли му је оно дало могућности за образовање. При томе маса народа не оријентисе се о правном карактеру својих поступака из лексикона законских и правних учбеника. Она се учи о томе шта је добро, а шта зло; шта је поштено, а шта непоштено; шта допуштено, а шта недопуштено у породици, у школи и у животу у посеведном додиру са људима. Законодавац о томе факту мора водити рачуна. Тврђење како сваки може да узме на да чита закон, данас кад је право постало тако компликован комплекс, без мало може да буде шегачење.

Није ништа сретније ни тврђење како се закон мора безусловно примењивати, јер то захтева друштвена безбедност и политичка нужност. Брења је већ начињена. Зашто они који то мишљење засту-

пају доследно не траже да се казне и умоболни и малолетници? Зашто питају да ли је ко делао умишљено или нехатно, кад се сваком повредом правних добара, па била умишљена или неумишљена, потреса социјални мир?

Ако кривичноправно законодавство и наука желе да се организују на једноме тачном и ефективном принципу, принципу индивидуалистичком, онда по коме разлогу треба да буде кажњен један човек који је без икакве своје кривице уверен да врши нешто што му је дозвољено. То нарочито важи за ситуације иступе, а специјално за полицијске иступе. Зашто казнити странца који би у нашу земљу дошао на један дан па учинио дело у његовој земљи допуштено, а код нас недопуштено?

Суштина кривице лежи у једиојем нарочитом психолошком односу виновника према последици, због кога он може да буде прекорен од стране друштва. Дозвољни виновник ради егзистички, јер лични интерес ставља изнад општег. Свега тога нема код онога који у моменту делања није имао свести о недопуштености своје радње.

Погрешно би било тражити да виновник зна је ли његова радња кажњива, већ само је ли *противправна* или *противдруштвена*, уопште, недозвољена.

Свест о противправности јесте сазнање виновниково да је његова радња законски забрањена. Кад би закон утврдио свест о противправности радње као обележје умишљаја онда би таква одредба довела у много случајева до безразложног ослобођавања, или, судови би у интересу друштвене безбедности врло лако узимали за доказано да та свест постоји, те би и невини могли страдати. Било би ово најзад неоправдано, јер се маса народа не учи о томе шта је допуштено, а шта забрањено, из законских зборника већ из практичног живота.

Мерило о карактеру предузете радње не може бити ништа друго до животна искуство виновниково. Средина у којој он живи и развија се, посао којим се бави, сагласно целисходности и владајућем општем интересу, има своје моралне погледе и одређује шта није право, добро, поштено. То што сваки жив и разуман човек слуша, види и зна, наравно зна и извршилац једнога кривичнога дела. Отуда ми закључујемо да је за појам умишљаја нужно да виновник зна да је његово дело *недопуштено*, *противдруштвено*. Ако он то не зна онда, не може бити кажњен, јер не постоји умишљај.

Има случајева у којима је закон свест о противправности радње унео у закон као битно обележје кривичнога дела. То су изузетни, специјални случајеви, које треба строго разликовати од питања које смо овде расправљали. У таквим је случајевима свест о противправности то исто што и сви други стварни моменти који су елементи дела. И на њу се мора простирати сазнање и хотење. Па даље, много пута захтева закон и код извесних стварних елемената, који су такође битни састојци кривичнога дела, да виновник зна њихову правну природу, њихова правна

својства. За појам крађе нужно је, на пример, да неко украде *туђу* ствар. Тај квалитет ствари јесте правни, квалитет који она добија услед извесних нарочитих социјалних односа међу људима. За овакве случајеве вели Лист: „За појам умишљаја нужно је сазнање свију обележја кривичнога дела. Отуда је нужна и *тачна субсумиција чињеница под закон*. Учинилац мора знати да је ствар коју је он украо туђа, да је фалсификовани рукопис исправа, да је радња коју он чини блудничење. Све су то битна обележја злочина која нису само ствар сватања, већ одређују радњи правни карактер.“ („Lehrbuch 16/17 Aufl. S. 173. Ово тврђење не налази се у српском преводу“).

Хипел налази да је ово тврђење погрешно. Да ли је сазнање правне природе једнога факта постојало или не, опет по околностима из којих ће судија то закључити. За правни би поредак опасно било тражити да виновник супсумира факта под закон. Данас ни најбољи правници не могу да се сложе у томе да ли је једно писмено исправа или не, и шта је у законском смислу исправа а шта блуд. Куд би одвело кад би фалсификатори због незнања, јер је фалсификовано писмено исправа, били ослобођени казне? За ове се случајеве не да поставити никакво генерално правило. Нужно је отуда тачно анализирати законске прописе за специјалне случајеве. (Varsatz 61, 562).

Франк такође не усваја Листово тврђење. Он вели да се правни појмови који су створени у другим областима права у казном закону потпуно изједначају стварним чињеницама. На пр., речи: цар, брак, својина, потраживање и т. д. Као год што све друге стварне чињенице (ствари) кривично право има готове, израђене, па им само даје своју заштиту, исто тако она добија готове и израђене правне појмове. Но и међу правним појмовима има разлике. Једни су такви да су свакима познати (на пр., шта је туђа ствар, шта је брак, својина, цар, то зна сваки нормалан човек), а други су они који се изводе путем правне дедукције. Они први равнају се стварним чињеницама, ови други не. Отуда је сазнање оних првих нужно за појам умишљаја, а ових других не. Виновник, на пр., не мора знати да је писмено, које је фалсификовао исправа, нити умети да то супсумира под појам исправе. Али оно што он ту мора знати, јесу околности по којима ће судија као правник моћи да закључи да у конкретном случају постоји једна исправа (Strafgesetz, S. 128).

Ово је мишљење правилно.

Б.) Позитивни законици чешће пута сматрају за нужно да у битна обележја појединих кривичних дела поред објективних унесу и једно нарочито субјективно обележје. То субјективно обележје не спада у општи, већ у посебни *corpus delicti* и вреди само за извесне, законом тачно одређене, деликте. Обично су, као што смо видели, битна обележја кривичних дела стварни моменти, или и правни који се приближују стварнима. Али бива да и један субјективан момент

буде једно од битних обележја кривичнога дела. То је случај свуда где закон истиче *намеру* као један од посебних *corporum delicti*.

Треба добро разликовати у таквом случају намеру од умишљаја. Умишљај је сазнање и хотење свију обележја кривичнога дела; док је намера, која је и сама једно битно обележје, један много ужи појам: она је циљ, непосредни узрок због кога се дела.

Намера, као обележје појединих кривичних дела, унета је у све стране казнене законике. У немачком се у таквим случајевима вели „Absicht“ (намера) — § 242., 263., или „um zu“ (да би) — § 7., 257., или „zu dem Zweck“ (у циљу) — § 363.

У мотивима за немачки грађански законик вели се: „У сагласности са казним закоником овај предлог назива умишљајем расположење воље управљено на произвођење једне последице; умишљено значи, дакле, то исто што и свесно и вољно. Предлог, пак, говори о *намери*, кад хоће да значи *циљ* који се жели постићи“. Немачки царевински суд сматра намеру као ужи, технички, појам који се не распростире на цело поље умишљаја, већ само на један део. Он намеру сматра као циљ или *крајњи циљ* делања. Она долази међу последице које су се желеле у којима се при радњи тежило. (Hirpel, Varsatz 533.). Лист, (Lehrbuch 134.) вели овако: „Намера је престава остварења жељене последице, која је определила вољу; или, то је жељена последица која се остварењем требала да постигне.“ Он не идентификује намеру са мотивом, као што чини Лист.

Но и у немачкоме законнику законодавац није био строго консеквентан. Има случајева, где је он под намером разумевао просто умишљај. Француски законик у том погледу стоји још горе. У њему се технички за умишљено делање вели *volontairement*. Али се поред тога употребљују још и изрази: *à dessein* (у циљу), *avec connaissance* (са знањем), *sciemment* (знајући), *mechamment* (злобно), *frauduleusement* (варалачки, обмањујући). У тим изразима чешће се пута мисли не само на умишљај, већ и на намеру у ужем смислу.

Наш казнене законик показује много више несрећености и неразумевања ствари него страни законници, просто е тога што редактори нашега законика нису знали за подвајање умишљаја и намере кад су стране законе преписивали. Разликовање намере и умишљаја није учинила ни наша правна литература, па и у правосудју као да се довољна јасна подвојеност не чини.

Наш казнене законик је често узео намеру као битно обележје појединих кривичних дела. Начин изражавања законика у овим случајевима није никако подједнак. Час се вели: „ко у намери“, или „ко намерно“, час опет „ко у циљу“, час „ко... да би“ као на пр. § 147., 149., 153., 225. а, 98., 289., 290., 292., 297., 302. а итд. У свима овим случајевима потребна је брижљива оцена смисла који је законодавац дао овој речи. Врло често законодавчева „намера“ значи *побуду* делања,

али често она не значи ништа друго до умишљај. Свако опште правило било би, дакле, погрешно. Само се за поједини случај може решити питање да ли се тражи *намера* или *умишљај*. Ако према законском тексту намера значи *побуду* делања, онда је она једно битно обележје кривичнога дела. На њу се мора распростирати виновникова свест, она мора бити истрагом и на главном претресу утврђења и доказана, па тек онда да се може рећи да је виновник то дело извршио. Ако ли пак у законском смислу „намера“ значи само умишљено, намерно, делање, онда се она нарочито не испитује, већ потпада под општа правила о умишљају.

III. Дефинисање појма нехата зависи од тога како дефинишемо појам умишљаја. Али на овоме је пољу теорија преставе учинила концесије теорији воље. Она је признала да карактеристика нехата није непредвиђање већ нехотење последице.

Отуда је о нехату мало контроверза и легална се дефиниција без икакве опасности да поставити. Раније је речено које елементе она треба да обухвати.

Живко Топаловић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Волео сам Розину много и били смо стално заједно. Једног јутра, кад смо до ручковали, учини ми се забригута и упитан је, те ми она после малог устезања признаде да је неспокојна због неких ситница, које дугује модискињи и кројачици. Понудио сам јој одмах моје услуге, али их она озбиљно одби, те нисам могао сазнати ни имена ових поверилаца. Други часни људи задовољили би се тим, али ја, прави скитачки витез, нисам имао мира док ми Дивина, собарица, не каза њихове адресе. Из улице Вивијани, где је становала Розина, која се називаше г-ђа Сен-Мишел, отишао сам прво код кројачице у улици Клери. Када сам казао циљ мога доласка окупише ме љубавностима, као што је и ред у тим случајевима, и показаше ми рачун. Са запрепашћењем сам видео 1200 динара дуга; био сам далеко забасао да би се могао вратити, и платио сам. Код модискиње исти разговор и исти свршетак, дуг око сто динара. И то би било довољно да расхлади и најодважнијег човека, па ипак то није било последње. После неколико дана, пошто сам исплатио повериоце, одведе ме да јој купим за две хиљаде динара накита, па и на томе се није зауставила. Видео сам да ми се на очи новац измиче и кад сам срачунао нашао сам да сам за два месеца био потрошио скромну суму од скоро четрнаест хиљада динара. Ово ме натера да се о томе размислим, што је Розина одмах приметила. Она погоди одмах да су се моје финансије исцриле, а жене у овом погледу имају

једну моћ која их ретко vara. Није ми хтела одмах показати своју хладноћу, него се само више уздржавала, а кад сам јој са чуђењем приметно она ми одговори љутито да је заузета неким својим стварима. Делак је био намештен, али ја сам већ био довољно кажњен за мешање у њене ствари, да нисам хтео наићи и уздржим се саветујући је са саучешћењем да не губи стрпљење. Она због тога поста још више нерасположена и неколико дана прођоше у пућењу, па најзад прште тиква.

После једне безначајне препирке она ми дрско рече: да не воли више да се препире а коме се не допада не мора је трпети. То она изговори, а ја сам се правио да не чујем, и нови поклони вратише ми за неколико дана њену нежност којом се више нисам требао да варам. Јер, познавајући колико може извући користи из моје заслепљености, она измисли ускоро да треба да плати неку меницу од две хиљаде динара, ииначе ће бити ухапшена. Розина у затвору! Ту помисао нисам могао издржати и био сам готов на све кад ми дође у руке једно писмо, које ми отвори очи.

Оно је било од Розининог *пријатеља* *срца* из Версаја¹⁾ где се беше склонио. Ова интересантна особа питаше „кад ће бити лутак без пара“, да би ме могао заменити. Писмо сам примио од вратара и потрчим неверници, али она беше изашла Бесан и помаман нисам се могао савладати него уђем у спаваћу собу и станем разбијати порцулане, огледала и друго. Дивина, собарица, која је ишла за мном, паде предамном на колена и стаде молити да престанем са разбијањем које ме може коштати скупо. Погледао сам је, размислио сам и паде ми на памет да она мора бити има право. Нападех је питањима и она, увек пријатна и добра, исприча ми цео живот њене господарке. Згодно је испричати то овде пошто се те ствари у Паризу догађају свакодневно.

Кад ме је Розина нашла, била је већ два месеца без *икога*; видећи да имам, јер сам трошио добро, она смисли да се користи приликом, и њен љубавник, онај чије сам писмо добио у руке, беше пристао да станује у Версају док она не сврши са мојим парам. Даље, за њенога љубавника сам хтео великодушно платити меницу, а и рачуни модискиње и кројачице беху тако исто лажни.

Пребацивао сам себи за несмотреност и чудно сам се да нисам раније приметио да ме глоби, а Дивина ми рече да је вратар без сумње њу известио да сам ја писмо добио и да она неће доћи. Ова се претпоставка обистини. Дознав за катастрофу која је спречаваше да ми и последње перо из крила ишчупа, Розина је узела *фијакер* и отишла у Версај да нађе, зна се кога. Ствари које беше оставила у стану нису вределе двомесечну кирију, коју је дувала газди, који кад сам пошао наплати ми посуђе и огледало који су били осетили моју прву љутину.

Тако јаким повредама беху начете моје поремећене финансије. Хиљаду четири

¹⁾ Окружна варош до Париза пр.

стотине динара беше ми свега остало од бароничних пара. Плашио сам се престонице, која ми је била тако тужна и решим се да одем у Лиљ, где сам познавајући месне прилике пре могао наћи изворе које сам узалудно тражио по Паризу.

Четврта глава.

Као ратно место и као гранично место Лиљ је пружао велике користи свима онима, који су као ја, рачунали да ту нађу корисна познанства било међу војницима гарнизона, било међу људима, који, живећи једном ногом у Француској, а другом у Белгији, нису имали стално боравиште ни у једној од њих. Ја сам на све то рачунао и нисам се преварио. У 13. ловачком пуку упознао сам више официра, а међу њима и поручника Вилдје-а, о коме ћу говорити доцније. Све ове људе знао сам само под ратним именом, како је већ био обичај у ово време узимати их, и они се нису ништа зачуђавали што сам носио име Русо. Обданице сам проводио са њима у кафани или у касарни, али од тога нисам имао никакве вајде, и најзад сам остао без пара. Међутим један казански гост, кога су звали Рентје због његовог уредног живота, и који је био врло љубазан наспрам мене и ако је у томе био врло штедљив наспрам других, разговарао је са саучешћем са мном о мојим стварима, па ми предложи да путујем с њим.

Путовати је врло лепо, али само како? Ја нисам више био у добу да могу бити пајак или собар мајмунима и медведима, и без сумње, нико ми то не би ни предложио, па ипак било је потребно знати за шта би ме он употребио, и питао сам га скромно о пословима, које ћу имати да радим. „Ја сам путујући лекар“, рече ми овај човек, коме дугачки бакембарди и мрка боја лица даваху неки особити изглед, „лечим тајне болести једним сигурним леком, лечим и стоку. Пре неки дан сам излечио коње у једном ескадрону 13. ловачког пука, од којих је трупни марвени лекар био дигао руке“. Охо! рекох у себи, још један вештак, али нисам могао повући се. Уговоримо да сутра отпутујемо и да се у пет сати изјутра нађемо на капији Париза.

Био сам на време на означеном месту. Господин доктор, који ме је чекао, кад виде да ми носач носи торбу, рече ми, да не треба да је носим, јер ћемо се бавити свега три дана и ићи ћемо пешнице. Због тога вратим ствари у кафану, а ми пођемо да идемо врло журно, јер ми он рече да имамо да пређемо пет миља пре подне. За први сат стигнемо на један издвојен салаш где мој вођа би примљен оберучке и под именом Карон, што ја нисам знао, јер сам чуо да га увек зову Кристијан. После кратког разговора наш домаћин уђе у собу и отуда изнесе две или три кесе талира по шест динара и растури их по столу. Мој господин узме их испитивати са таквом пажњом да ми се то учини претерано, па онда издвоји сто педесет комада, а толико даде домаћину у другој монети и шест круна више. Нисам разумео ништа

од свега овога јер се све ово радило на неком фламанском паречју, од кога ни речи чак нисам чуо добро. Био сам, дакле, врло задивљен и кад изађосмо из имања, Кристијан да би ме одбровољио даде ми три круне, рекав како и ја треба да имам учешћа у добити. Нисам могао уочити одкуда је та добит, па му то рекох. „То је моја тајна“, одговори ми он са неким тајанственим изгледом, „ти ћеш то дознати доцније ако будем задовољан тобом. Напоменуо сам му да може бити потпуно сигуран у моје ћутање, јер ја и нисам знао ништа друго до да је само мењао талире за други новац. Он ми одговори да је то спазио, али да треба ћутати због конкуренције. Примисам то његово објашњење и новац не знајући на шта ће се све то окренути.

За четири дана правили смо сличне измене по разним салашима и сваке сам вечери добијао по две или три круне. Кристијан, кога су називали само Каром, беше врло познат у овом делу Брабанта, али само као лекар, и обично је пре хењања новца заповедао разговор само о болестима људи и стоке. Увидео сам после да су веровали да он може да разбија чини набачене на стоку. Кад смо улазили у село Вервик дознао сам његову тајну ове мађије. „Могу ли рачунати на тебе, рече ми заустављајући се наједанпут“. — Без сумње, кажем ја, али је поштено да знам шта хоћете? — „Слушај и гледај...“

Тада он мету у једну торбу четири пакетића, као „прашкови“ из апотеке, у којима је био неки прах и рече ми: „видиш ова четири салаша близу један до другога... ти ћеш ући од позати, али паз да те нико не види, довати се штале или јара и просни у валов прахак из ових пакетића... али, опет ти кажем, паз да те не виде... остало је моја брига“. Рекох му како ме могу изненадити у часу кад отварам врата и ухватити, па онда испитивати ме и, одбио сам чисто и јасно, и ако је било у изгледу да зарадим коју круну. Сва речитост Кристијанова не разби остави одлуку. Још му рекох да ћу га оставити одмах ако ми не каже шта је он у ствари, и како то мења новац, јер ми је то било веома сумњиво. Та моја изјава мало га збунује, као што ће се видети доцније, он помисли да се извуче, поверавајући ми нешто мало од своје тајне.

„Моја земља, рече ми он одговарајући ми на последње питање, управо ја је немам... Моја мати је обешена прошле године у Темишвару и била је члан једне циганске дружине која се врзала око границе Угарске и Баната, кад сам се ја родио у једном селу испод Карпата.

(НАСТАВИКЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1.

Г. Мил. Д. Мајсторовић, полицијски писар, пита:

„Част ми је умолити уредништво да ме изволи преко свог листа известити, ако је могуће у првом наредном броју, постоји ли одлука Касационог Суда о томе, да дела из § 375. а казн. закона не застаревају у року предвиђеном § 396. истог закона, већ да се кривична одговорност оптуженог продужава све дотле, докле он држи туђу земљу, и док не буде исту сам напустио, или док му се иста не отме силом власти?“

Ово објашњење веома ми је потребно, и због овог сам дошао у сукоб са чачанским првостепеним судом, који се држи у оцени оваквих дела као и према сваком другом истуцу, чија је радња тренутна.“

— На ово питање одговарамо:

Случајеви из § 375. а кр. закона, нити су *продужено*, нити *трајно* кажњиво дело, јер се, као што је познато, за појам *продуженог* кажњивог дела тражи: да има више једноврсних свршених радња, докле пекажњених, које имају једну основу и потичу из једне намере, а све скупа чине целину једног кажњивог дела, ма да свака од њих иначе даје свршени појам учињеног кажњивог дела, а за појам, пак, *трајног* кажњивог дела тражи се непрекидно остварење обележја кривичног дела.

Свега тога, наравно, нема код самовлашћа из § 375 а. кр. закона, јер је ту само једно кажњиво дело, које је завршено онога тренутка, кад је заузео учињено.

Она околност, што заузео остаје непрекидно у државини захватача, не може да мења његов облик и начин извршења, јер би, иначе, стајући на то гледиште, морали признати да је и свака крађа трајно дело, пошто је предмет покрађе у рукама крадљивца све до проналаска, а такво се, међутим, схватање никако не би смело примити као тачно, кад оскудевају елементи који условљавају *продужено* и *трајно* кривично дело.

Такво схватање за значај § 375. а. кр. закона, искључује, у осталом, и сам текст ове законске одредбе, јер она баш, у своје трећем ставу, претпоставља *могућност застарелости кривице док је заузето имање још у рукама захватача*, и прописује правила, по којима ће се имање оставити у државини захватачу или тужиоцу, и што са заузетом изједначава и кривице, које су по преваходству једноставна кривична дела, као што је н. пр. преоравање њиве, прекопавање ливада итд.

Свега тога, наравно, не би могло бити у овој законској одредби, кад би се ово дело сматрало као *трајно* или *продужено* кажњиво дело, јер би тада претходило одузимање имања, па тек онда регулисавала кривична одговорност.

У осталом, нема разлога да се и кривицама ове врсте учини она повластица, која је учињена трајном и продуженом кривичном делу у погледу застарелости, јер је сопственик заузетог имања увек у положају да поднесе тужбу против захватача, чим овај заузме земљиште и загради га, или постави потке и друге белеге, као знаке присвајања.

На против, за трајно лишење слободе или поткрадање, тужба се може подићи тек онда, кад се дотично лице добави слободе, или поткрадани сазна за само дело.

Кад, дакле кривице из § 375. а кр. закона ни по природи својој ни по начину извршења немају ни један од елемената који се траже за трајно и продужено кривично дело (§ § 70. и 75 кр. закона) онда и застарелост њихова почиње тећи од дана кад је захватање први пут учињено.

Касациони Суд у погледу ових кривица није доносио своју начелну одлуку.

Према овоме, гледиште чачанског суда на ове кривце правилно је.

II.

Суд општине ресничке актом својим Бр. 656, пита:

„У Члану 101. поменутог закона, стоји: председник општине, потпредседник и кметови, бирају се на три године, а по истеку тога рока одређује се нов избор.

Ну у прелазном наређењу, у чл. 181 в. став последњи, стоји: Изабрани на овим општим изборима: председници, подпредседници, кметови и одборници, увешће се у дужност чим њихов избор снажан постане а избор ће им важити за период 1910—1912 године. Тога дана председници, кметови и одборници, заменици-одборници које овај закон када ступи у живот затече разрешиле се од дужности.

Моли се уредништво за објашњење: да ли повлака између 1910 и 1911 те године стоји „до“ или „и“, дакле да ли ће избор бити 1912, у прву недељу пред Ваведење, или у 1913-тој години?“

— На ово питање одговарамо:

Према члановима: 77. 101. 102. и 122. закона о општинама, одборници, председници, потпредседници и кметови бирају се на три године, односно толико остају на својим положајима по дану избора.

Према томе и наређења чл. 174. и она из чл. 181 в. поменута закона, никако не могу говорити о календарским годинама него о периодским.

На тај начин, садашњим часницима изабраним у овој години, траје мандат до краја 1912 године а први општи избори имају бити у прву недељу по Св. Сави 1913 године.

Ако би се значај чл. 174. и 181 в. схватио друкчије, онда изборни период не би трајао три него само две године, а то би било противно јасним наређењима чл. 77. 101. 102 и 122 поменутог закона.

III

Суд општине костајничке, актом својим Бр. 791, пита:

„Првостепен суд, полициска власт и остале власти, траже од општинских судова, званичним путем, кривичнице — изводе рођених и изводе умрлих за поједиња лица, а највише то чине старатељске судије ради образовања маса. — Суд овај, кад добије акт таквог тражења, шаље акт дотичном свештенику да пошаље

тражене изводе; а свештеник кад добије наређење, он то уради и изводе шаље, али на исте не лежи никакве таксе, пошто се то тражи званичним путем од виших власти.

Како свештеници траже награду за издате изводе, то се моли уредништво за што скорје објашњење по овоме:

Да ли треба на ове изводе лежити таксу, и од кога треба иста да се наплати, т. ј. од задруге за тражено лице, или за масу од стараоца када се тражи званичним актом; и

Да ли свештеници имају право на какву награду кад ове изводе попуњавају, кад се ово тражи званичним путем?

— На ово питање одговарамо:

По члану 5. тачке 7. закона о уређењу свештеничког стања, свештеници немају право на награду за издавање извода из књига: рођених, венчаних и умрлих, кад ове изводе, или извештаје о томе, траже. власти по званичној дужности.

На те изводе свештеници нису дужни да лепе никакву таксу, јер ако је ова, према природи посла, потребна, о томе ће водити бригу власти, које су изводе и захтевале.

За све изводе, које свештеници издају на захтев приватних, они имају право на награду по чл. 8. тачке 19. поменутог закона — 1 динар од извода, ако није случајно нарочитим законом ово право одузето, као што је н. пр. чл. 27. г. закона о општинама и другим.

IV

Деловођа општине житно-поточке, пита:

„По § 74. кривич. закона става 4. свако друго злочинство застариће кад му прође десет година. Ставом пак последњим поменутог § 74. каже се: преступљења за која закон доноси затвор до године дана, или новчану казну до 300 талира, застаревају за 3 године. Сва друга преступљења застаревају за 5 — пет — година.

У глави 14. крив. зак. § 147. и 148. предвиђена је казна због лажних исправа.

Кад се изда уверење сходно чл. 156. зак. о монополу дувана, у вези § 471. грађ. суд. пост. па се утврди да је такво уверење лажно издато, за колико година оваква кривица застарева т. ј. за које време.

Молим уредништво да ми објасни“.

— На ово питање одговарамо:

Издавање лажних исправа од стране државних чиновника и општинских часника, у њиховој службеној дужности, не казни се по § 147. и 148. кривичног закона, него по § 111. у вези са § 132. истога закона.

Како дела из § 111. доносе робију до десет година, то би она, према четвртом ставу § 74. кр. закона, застаревала за десет година.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

За расходовање непокупљеног општинског приреза није надлежан општински збор у смислу тач. 3. чл. 33. закона о општинама, већ се ово, по утврђеној немогућности наплате, врши на начин, прописан законом о непосредном порезу.

Збор општине р..... на дан 6. марта 1911 године донео је одлуку, да се расходује 627.74 дин. непокупљеног општинског приреза код 95 лица, означених у списку, због немаштине.

Надзорна власт решењем од 10 марта 1911 године № 3251, задржала је од извршења ову одлуку из ових разлога:

1., што ово отуђење није онакво какво се спомиње у тач. 3. чл. 33. закона о општинама, јер се тамо предвиђа отуђење преко 1000 дин., а овде је испод те суме;

2., што по чл. 122. закона о непосредном порезу, питање о погрешном задужењу лица порезом и прирезом, покреће сама пореска власт, те се из тога даје извести, да се тако исто мора поступити и са општинским прирезом;

3., што по чл. 123 истога закона, кад се утврди пуноважна немогућност наплате, треба чинити предлог за расходовање, а аналого томе, тако исто мора се поступити и кад је у питању немогућност наплате општинског приреза.

У списку за расходовање оба ова случаја постоје, и ако пореско одељење није само по овим законским прописима поступило, онда је то требао општински суд да учини за свако лице посебице, а у толико пре, што је и одлуком Главне Контроле од 3. маја 1907 године № 16507, објашњено како се има поступити за расходовање оваквих сума.

Министар Унутрашњих Дела нашао је, да је посматрање надзорне власти правилно, па је на основу чл. 152. закона о општинама, доставио Државном Савету сва акта овог предмета с молбом да по истоме донесе своју одлуку.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 152. закона о општинама решио, да се решење одобри.

Одлука од 30 марта 1911 год. № 3194.

Један случај поништаја избора кмета с тога, што је члан бирачког одбора био општински одборник, који није положио заклетву на звање општ. одборника.

Радосав Д., из М...., жалио се Државном Савету противу избора кмета села М....., који је извршен 27. фебруара 1911 год., због ових неправилности:

1., што општински суд није објавио грађанству, да је Државни Савет поништио ранији избор, нити је збор сазван у законом року, као што то захтева чл. 170 зак. о општинама;

2., што је овоме збору требао да заседава стари бирачки одбор, који је био на првом избору;

3., што је за члана бирачког одбора изабран Милан Н. М., општински одбор-

лик, који на тај положај још није био положио заклетву;

4., што збор није на време објављен, нити је одлука одборска о сазиву збора достављена надзорној власти у смислу чл. 85. закона о општинама; и

5., што се бирачки одбор није састао у одређено време.

Трећи одсек Државног Савета, по разматрању односних акта и оцени жалбених навода, нашао је, да овај избор не може остати у снази с тога, што је чињеним извиђајем утврђено, да је у бирачком одбору заседавао као члан Милан Н. М., који није положио заклетву на звање општинског одборника, а то није могло бити према пропису чл. 78. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се избор поништи. Одлука од 6. априла 1911. год. № 3493.

Јос. Н. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

НАЂЕН ЛЕШ

24. прошлог месеца, Сава је избацила код Београда један непознати леш, чију слику износимо. Леш је мушки, стар 40—45 година, добро развијен, у скоро распаљеном стању.

Од одећа на лешу је нађено: антерија од босанске ћитајке, чакшире босанске од прног сатина и чарале беле вунене, без обуће. Ноге

су му нађене везане конопцем, те је вероватна претпоставка да је убијен па у воду бачен.

Моле се сви они, који би ма шта знали о нестанку овог лица, да то јаве својој власти или кварту савамаљском с позивом на акт Бр. 3389.

ПОТЕРЕ

Стојан Ж. Стојковић, из М. Лаола, осумњичен је за извршено разбојништво, али се налази у бегству.

Он је стар 30 година, средњег раста, очију смеђих, косе риђе, по образу бубуљичав, Денеша начелника среза хомољског Бр. 4014.

Обрад Николић, притвореник начелника среза грочанског, чију слику доносимо, ноћу између 22—23. прошлог месеца провалио је апсану па затим побегао.

Он је родом из Бегалице, стар 27. год., средњег раста, сувољав, очију затворено зе-

левних, малих танких бркова, обријан. Од одећа на себи је имао: блузу од плаве чоје, чакшире од сукна, на глави шајкачу и на ногама опанке.

Денеша начелника среза грочанског Бр. 5465.

Милош Никодијевић, из Шетоње, извршио је крађу свиња па затим побегао.

Он је стар 25 година, висок, плав, бркова риђих, обријан.

Акт начелника среза јасеничког округа крагујевачког. Бр. 9107.

Милић Митровић, земљоделац из Бошњановића, у срезу колубарском округа ва-

љевског, потребан је првостепеном ваљевском суду ради извршења пресуде Бр. 16011.

Он је стар 60 година.

Милана Цековића, пиљара из Обреновца, тражи начелник среза носавског округа ваљевског, ради извршења пресуде Бр. 1977.

Он је стар 34 године, црномањаст, бркова смеђих дугачких у одећу грађанском.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проласка стражарно их унуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеше.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код начелства округа пожаревачког налазе се у притвору **Драгутин Поновић**, зв. «Попче» и **Велимир-Милан Бабић**, зв. «Гпша» коцкари. Ако су учинили какво казниво дело треба одмах јавити начелству с позивом на Бр. 5809.

Светозар Јовановић, Циганин, из Липовца, на преваран начин узео је једну кобилу Милану Павловићу, из Пиромана, па затим побегао. Он је стар 35 година, са сребрном мињом у ушима.

Кобила је матора 7 година, алатаста, у обе задње ноге путаста, са жигом «А».

Денеша начелника среза носавског округа ваљевског Бр. 6109.

Непознати допови са имања Савке Плићке, ова. удове, украли су следећи алат: једну терстери, једну чаклу, два чекића за тесање камена, један кесер, два «васер-вака» (мера за равнање површине) и једну талијанску мистрију.

Акт кварта врачарског Бр. 3842.

Катарина Николић, домаћица у кафани «Здрављак», непознати допов, из отворене собе, украо је једно сандуче — касу — у коме је било 250 динара у разној монети и један женски опасач са шнолом од сребра.

Акт кварта теразијског Бр. 3606.